

Coelogyne xyrekes

Etymologie :

De geslachtsnaam *Coelogyne* is afgeleid van het Griekse *koilos*=holte en *gyne*(*guné*)=vrouw. De stempel, het vrouwelijk orgaan van de plant, heeft aan de voorzijde een diepe holte.

Beschrijving :

De gelijkenis met *C.speciosa* is opvallend. Vandaar dat zelfs een kenner geen onderscheid gaat maken, zonder gewezen te worden op enkele verschillen. Zo is de kleur meestal iets donkerder, zelfs soms wat roze, hoewel de variabiliteit van beide soorten determinatie op die basis zeker niet toelaten. Zo heeft men ook *C.speciosa var.salmonicolor* beschreven. Vooral de donkere keel en de bredere, meer gefranjerde baard in de keel maakt het verschil.

Wat echter belangrijker is, is het duidelijke verschil qua leefomstandigheden. Deze plant uit de bergstreken hoort beduidend koeler gekweekt te worden. Haast voortdurend nat, doch ook niet uit het oog verliezen dat het duidelijk om een epifietische groeiwijze gaat. Immers, konstant vocht is nefast: de wortels zitten graag onder het mos, doch zoeken ook enige luchtigheid. Vandaar: of potcultuur waar een zeer grof mengsel wordt afgedekt met liefst levend mos, of epifytisch op een blok of kokosschaal die het vocht wellicht iets langer vasthoudt. En dan de koele kas in.

De plant maakt net als *C.speciosa* korte, dikke, eivormige bulben met bovenop de bulb één in langsrichting generfd blad. Eénmaal volgroeid, ontspruit onderaan de bulb een nieuwe scheut. Vanuit het opgerolde blad ontwikkelt zich de bloemsteel. Vaak is de knopvorm reeds zichtbaar voor er echt sprake is van bladvorm. Het blad blijft zich evenwel gelijktijdig ontplooien, wat maakt dat de eerste bloem zich opent boven een net ontvouwen bulbloos blad. De bloemsteel wordt zo'n 20 a 25 cm lang en een volwassen plant produceert 3 tot 5 bloemen die zich één na één manifesteren. De bloem is vrij groot, zo'n 8 cm in diameter en hangt - door zijn eigen gewicht- naar beneden. Na een bloeiperiode van een veertiental dagen, ontwikkelt gedurende ongeveer een week langzaam de volgende knop tot een nieuwe bloem. Wanneer een volwassen plant een vijftal scheuten draagt, heb je al gauw enkele maanden bloei.

Bloeitijd:

Bij ons na een iets koudere periode bij de aanzet van een nieuwe scheut. Vanuit de nieuw ontwikkelende bladscheut ontwikkelt zich de bloemsteel. Die zet door en de bloemen bloeien, waarna de bladvorming zich verder zet.

Verspreiding:

Deze nauw aan *Coelogyne speciosa* verwante soort is vooral bekend van het Maleise vasteland, meer bepaald de berglanden in de omgeving van Cameroon highlands. De plant is daar gevonden en beschreven door Ridley. Er is ook melding van één vindplaats in Sumatra en één in Zuid-Thailand en enkele vindplaatsen in Vietnam.

Habitat :

Op bomen in lage begroeiing op de kam van diverse heuvels.

Cultuurvoorwaarden:

Epifytisch, dus in een goed doorlatend mengsel, wat toch redelijk de vochtigheid kan vasthouden. Eénmaal de plant zich begint te ontwikkelen, niet te snel verpotten. Beschadiging van wortels remt de groei erg. Niet te veel meststoffen gebruiken, daar de plant graag lang in het zelfde mengsel staat, anders krijg je verzouten van het mengsel.

Geschiedenis:

In het bergland van de Cameron Highlands bevinden de tickets met ongeschonden terrein zich op moeilijk te ontginnen heuveltoppen. Om en bij de 1800m. Er heerst daar een steeds aanwezige koele wind. Vandaar ook dat het het favoriete gebied was van de Engelsen ten tijde van de Engelse bezetting. Ik bezocht het gebied in 1994. Vooral de optrekkende nevels 's morgens bij de eerste zonnestrallen viel me daar op. Vooral 's nachts zakt de temperatuur naar killig, tot 12°C. Zodra de zon in volle kracht begint te schijnen, stijgt de temperatuur even gemakkelijk tot 30°C. Maar alle nachten de vochtigheid, die maakt dat 's morgens het water letterlijk uit de boomkruinen druipt, maakt de ideale groeiomstandigheid.

Varieteiten & vormen:
Nauw verwant aan *Coelogyne speciosa*.

Bibliografie :
Orchid portraits / Wild orchids of Malaysia and southeast Asia, H.S.Yong;
ISBN 967-73-055-5
*Manual of orchids / The New Royal horticultural society Dictionary, Joyce
Stewart ; ISBN 0-88192-334-6*
*Reorganising the orchid genus Coelogyne a phylogenetic classification
based on morphology and molecules , by Barbara Gravendeel, 2000 ,
ISBN 90-71236-48-X*

Copyright © 2008 P & P Orchids /O.V.V., alle rechten voorbehouden.

